

C-37/24. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. január 19.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Curtea de Apel București (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. május 23.

Felperes és fellebbező:

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Alperes és ellenérdekű fél:

DADA Music SRL

Beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban és ellenérdekű fél a fellebbezési eljárásban:

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR)

Az alapeljárás tárgya

Az Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (romániai hangfelvétel-előállítók szövetsége; a továbbiakban: UPFR) és az SC DADA Music SRL (a továbbiakban: DADA Music SRL) között folyamatban lévő jogvitában a Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia) egyes elmaradt díjak megfizetésére való kötelezés iránti keresetet részlegesen elutasító ítélete ellen a Curtea de Apel Bucureștihez (bukaresti ítélőtábla, Románia) mint kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott fellebbezések.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgyát a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal

szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2006/11[5] irányelv) 8. cikke (2) bekezdésének, a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2014/26 irányelv) 16. cikke (2) bekezdése második albekezdésének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 52. cikkével összefüggésben történő értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni a 2006/115/EK irányelv 8. cikkének (2) bekezdését, valamint a 2014/26/EU irányelv 16. cikke (2) bekezdésének második albekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 52. cikkével összefüggésben, hogy:

1) azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem biztosít a közös jogkezelő szervezetek által képviselt jogosultak (hangfelvétel-előállítók) számára a műsorszolgáltató szervezetektől beszedett bevételektől vagy az általuk viselt költségektől független méltányos minimum (átalány)díjazást?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: ellentétes-e [az említett cikkekkel] az olyan nemzeti szabályozás, amely azonnali hatállyal, úgy szünteti meg a közös jogkezelő szervezet és a felhasználók által korábban egyeztetett módszertan alapján meghatározott minimum (átalány)díjazást, hogy nem változtat a díjazás meghatározásának szempontjain, és nem ír elő maximális időtartamot a méltányos díjazás meghatározására vonatkozó új megállapodások (módszertanok) egyeztetésére?

3) Az első két kérdésre adandó nemleges válasz esetén: jogosult és adott esetben köteles-e a nemzeti bíróság vizsgálni, hogy a műsorszolgáltató szervezetek által bejelentett tényleges bevételekhez viszonyítva megállapított százalékos díjazás méltányos és észszerű-e egyrészt a jogosultak, másrészt a felhasználók számára, vagy épp ellenkezőleg, nyilvánvalóan jelentéktelen vagy – adott esetben – nyilvánvalóan túlzott mértékű-e, és ezen értékelés során mely szempontokat kell figyelembe venni?

4) A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: amennyiben a nemzeti bíróság azt állapítja meg, hogy az új nemzeti jogszabály által módosított módszertan alapján járó díjazás jelentéktelen, jogosult és/vagy köteles-e a bejelentett bevételek szempontjától eltérő szempontokat – például a díjazásnak a műsorszolgáltatók által a műsorszolgáltatási tevékenységgel kapcsolatban viselt költségek, a hasonló műsorszolgáltatók által fizetett díjazás vagy más hasonló szempontok alapján történő meghatározását – alkalmazni annak biztosítása érdekében, hogy a jogosultak megfelelő díjazásban részesüljenek, amely nem sérti

a felhasználók jogos érdekeit, azaz nem jelentéktelen összegű, de nem is jelent aránytalanul nagy terhet a műsorszolgáltató szervezetek számára?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és uniós ítélezési gyakorlat

A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdése

A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikke (1) bekezdésének második albekezdése.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 52. cikke.

1991. november 19-i Francovich és Bonifaci kontra Olaszország ítélet, C-6/90. és C-9/90. sz. egyesített ügyek, EU:C:1991:428; 2004. október 5-i Pfeiffer és társai ítélet, C-397/01–C-403/01. sz. egyesített ügyek, EU:C:2004:584; 2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 14 iunie 2018 (a szerzői és szomszédos jogokról szóló 8/1996. sz. törvény, Monitorul Oficial al României, I. rész, 2018. június 14-i 489. szám; a továbbiakban: 8/1996. sz. törvény) 112., 145., 164. és 166. cikke

A 112. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók méltányos díjazásra jogosultak a kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételek, illetve azok sugárzott vagy egyéb módon nyilvánosságra hozott, többszörözött példányainak közvetlen vagy közvetett felhasználásáért, (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy e díjazás összegét a 163–165. cikkben előírt eljárásoknak megfelelő módszertannak megfelelően kell meghatározni.

A 145. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontja előírja a közös jogkezelés zeneművek sugárzásához való jog gyakorlása esetében kötelező jellegét és az egyszeri méltányos díjazáshoz való jogot.

A 8/1996. sz. törvény 164. cikkének (1) bekezdése meghatározza azokat a főbb szempontokat, amelyeket a módszertan egyeztetése során figyelembe kell venni, valamint a (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A közös jogkezelő szervezetek az egyeztetések során egy adott felhasználói csoporttól átalánydíj vagy az egyes felhasználók által a repertoár felhasználását magában foglaló tevékenységből származó bevételek, illetve – bevételek hiányában – a felhasználásból eredő költségek százalékában meghatározott díj [megfizetését] követelhetik. A közös jogkezelő szervezetek a műsorszolgáltatási tevékenység esetében kizárólag az e tevékenység keretében közösen kezelt repertoár egyes felhasználók – műsorszolgáltató szervezetek – általi felhasználásának mértékével egyenes arányban differenciált százalékos díjazást követelhetnek.

(3) A (2) bekezdésben foglalt díjazásnak észszerűnek kell lennie a szóban forgó jogok gyakorlásának gazdasági értékéhez és mértékéhez képest, szem előtt tartva a művek és egyéb teljesítmények felhasználásának jellegét és körét, valamint a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez képest. Az ilyen díjazás meghatározásának módszerét a közös jogkezelő szervezeteknek és a felhasználóknak meg kell indokolniuk.”

A 8/1996. sz. törvény 166. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 163. cikk (3) bekezdésének b) és c) pontja szerinti közös jogkezelő szervezetek, felhasználók vagy felhasználói szervezetek a díjszabás és módszertan egyeztetésére irányuló eljárás megindítása iránt kizárólag annak a Monitorul Oficial al României I. részében végleges formában való közzétételének időpontjától számított három év elteltével nyújthatnak be új kérelmet.

(2) A 114. cikk (4) bekezdése szerinti egyeztetés esetében bármelyik [érintett] fél a módszertan egyeztetésére irányuló eljárás megindítása iránt kizárólag annak Monitorul Oficial al României I. részében végleges formában való közzétételének időpontjától számított három év elteltével nyújthat be új kérelmet.

3 Az új módszertan közzétételéig a korábbi módszertan érvényben marad.”

A Metodologia privind remunerarea datorată artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme pentru radiodifuzarea fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora de către organisme de radiodifuziune (A kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételek, illetve többszörözött példányaik műsorszolgáltató szervezetek általi sugárzásáért az előadóművészeknek és hangfelvétel-előállítóknak fizetendő díj megállapításának módszertana) – az Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (román szerzői jogi hivatal; a továbbiakban: ORDA) 216/2011. sz. határozata alapján – a Decizia civilă nr. 153A/12 mai 2011 a Curții de Apel București, Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală (a Curții de Apel București [bukaresti ítélőtábla] IX. polgári és szellemi tulajdonnal kapcsolatos ügyekben eljáró tanácsának 2011. május 12-i 153. sz. ítélete) révén megállapított végleges formájában (a továbbiakban: Díjazási módszertan) a következőképpen rendelkezik:

„4. Az e módszertan alkalmazásában felhasználóknak nevezett műsorszolgáltató szervezetek negyedévente kötelesek az ORDA által az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók számára díjbeszedőként kijelölt közös jogkezelő szervezetek részére a kereskedelmi hangfelvételek vagy többszörözött példányaik felhasználásához kapcsolódó vagyoni jogok jogcímén – az alábbi táblázatban meghatározott százalékos aránynak a módszertan 5. pontjában meghatározott számítási alapra történő alkalmazásával, tulajdonukban lévő rádióadónként meghatározandó – díjat fizetni.

A kereskedelmi hangfelvételek műsorokban való felhasználásának mértéke	Előadóművészek és hangfelvétel-előállítók
Legfeljebb 35%	1,8%
Több mint 35%, legfeljebb 65%	2,4%
65% fölött	3%

A műsorszolgáltató szervezetek negyedévente kötelesek az ORDA által az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók számára díjbeszedőként kijelölt közös jogkezelő szervezetek részére a kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételek vagy többszörözött példányaik felhasználásához kapcsolódó vagyoni jogok jogcímén – a műsorszolgáltatási tevékenységből származó teljes havi bruttó bevétel után a hangfelvételeknek a műsorok teljes adásidejének 100%-ában történő felhasználása esetén 3%-os arány alkalmazásával meghatározott – díjazást fizetni. A 3%-os arány kisebb mértékű felhasználás esetén a hangfelvételek felhasználásának a műsorok teljes adásidejéhez viszonyított mértékével egyenes arányban csökken. [...]

5. A 3. pontban foglalt százalékos arányok alkalmazásával érintett számítási alap a felhasználók által a műsorszugárzási tevékenységből szerzett teljes havi bruttó, hozzáadottérték-adót nem tartalmazó bevételek, többek között reklámból, kereskedelemről, előfizetésekből, hirdetésekkel és tájékoztatásokból, emeldíjas telefonhívásokból és SMS-üzenetekből, szponzorálásokról, rádiós és televíziós versenyekből és játékokból, adástér-bérbeadásból, egyéb pénzügyi hozzájárulásokból, vételi engedélyekből, megrendelésen alapuló műsorszolgáltatásból származó bevételek, egyesületektől, illetve a műsorszolgáltatással kapcsolatos egyéb tevékenységekből származó bevételek összességéből áll. A számítási alapba tartoznak a harmadik fél társaságok, különösen a produkciós vállalkozások bevételei és a reklámbevételek is, amennyiben azokat a felhasználó a kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott, sugárzott hangfelvétel(ek)hez kapcsolódó műsorszolgáltatási tevékenysége jogcímén, a jóhiszemű kereskedelmi gyakorlattal ellentétben, az érintett ágazatra jellemző tisztességtelen átruházáshoz kapcsolódóan szerzik. Bevétel hiányában a

számítás alapja a felhasználó által a műsorszolgáltatással kapcsolatban a díjazás esedékességének negyedévében viselt összes költség (például személyzeti költségek, harmadik felek által nyújtott szolgáltatások költségei, bármilyen típusú beszerzés stb.).

(6) A százalékarányoknak a számítási alapra történő alkalmazásából eredő összegek nem lehetnek alacsonyabbak a felhasználók által a tulajdonukban lévő egyes helyi rádióadók után fizetendő minimum díjazás jogcímén 500 euró/negyedév összegnek, a felhasználók által a tulajdonukban lévő egyes nemzeti rádióadók után fizetendő minimum díjazás jogcímén pedig 1000 euró/negyedév összegnek a BNR [Románia nemzeti bankja] lejáratil napon érvényes árfolyama alapján román lejben (RON) meghatározott egyenértékénél.”

A Legea nr.74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 268 din 27 martie 2018 (a szerzői és szomszédos jogokról szóló 8/1996. sz. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 74/2018. sz. törvény, Monitorul Oficial al României, I. rész, 2018. március 27-i 268. szám) II. cikke

„II. cikk

(2) A szerzői és szomszédos jogokról szóló 8/1996. sz. törvény 131. cikkében előírt, később módosított és kiegészített módszertanok az elfogadásuk tárgyát képező időszak lejártáig hatályban maradnak.

(3) A [8/1996. sz. törvény] 131. és 131¹. cikkével összhangban kidolgozott módszertanok – a 131¹. cikk (2) bekezdésében foglalt, e törvény által módosított rendelkezésekkel ellentétés, a műsorszolgáltatás esetén alkalmazandó fix vagy minimum összegekre/díjazásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó – rendelkezései e törvénynek a Monitorul Oficial al României I. részében való közzétételét követő 90 napos határidő lejártától kezdődően többé már nem alkalmazhatók.”

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2011. október 20-án a hangfelvétel-előállítók szomszédos jogainak közös jogkezelő szervezetént az UPFR kereskedelmi hangfelvételek sugárzására vonatkozó nem kizárólagos felhasználási engedélyt adott a helyi rádióadót üzemeltető DADA Music SRL részére. A DADA Music SRL e felhasználási engedély alapján megszerezte a hangfelvételeknek a saját rádióadóján keresztül történő sugárzásához (nyilvánossághoz közvetítéséhez) való jogot, és vállalta az ehhez kapcsolódó, méltányos díjazás fizetésére vonatkozó kötelezettséget. [A felhasználási engedélyben] kikötötték, hogy a DADA Music SRL a hangfelvételek rádióműsorokban való felhasználásának mértéke alapján az általa szerzett összes bevételhez, bevétel hiányában pedig a műsorszolgáltatási tevékenységgel összefüggésben viselt összes költséghez viszonyított százalékos arányban meghatározott díjat köteles megfizetni. Azt is kikötötték, hogy az így

meghatározott százalékos összegek nem lehetnek alacsonyabbak a felhasználók által a tulajdonukban lévő egyes helyi rádióadók után fizetendő minimum díjazás jogcímén 250 EUR/negyedév összegnek, a felhasználók által a tulajdonukban lévő egyes nemzeti rádióadók után fizetendő minimum díjazás jogcímén pedig 500 EUR/negyedév összegnek a BNR esedékesség napján érvényes árfolyama alapján RON-ban meghatározott egyenértékénél.

- 2 A DADA Music SRL a 74/2018. sz. törvény hatálybalépését követően megtagadta az átalánydíjazás további megfizetését, mivel úgy vélte, hogy a szóban forgó törvény azonnal alkalmazandó, következésképpen kizárólag a ténylegesen megszerzett bevételekkel összefüggésben köteles díjazást fizetni. A DADA Music SRL a 2018. július 1. és 2019. június 30. közötti időszakra megközelítőleg 1 000 RON összegű, százalékban meghatározott díjazást fizetett. Az UPFR a maga részéről számlát állított ki, majd bírósági úton követelte a Díjazási módszertan szerint fizetendő minimum díjazást.
- 3 2019. június 24-én az UPFR keresetet terjesztett a Tribunalul București (bukaresti törvényszék) elé, amelyben azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a DADA Music SRL-t a Díjazási módszertan szerint fizetendő minimum díjazás megfizetésére. Az UPFR lényegében úgy vélte, hogy ez a minimum díjazás valamely új módszertan elfogadásának időpontjáig alkalmazandó. A DADA Music SRL a kereset megalapozatlanság miatti elutasítását kérte.
- 4 A Tribunalul București (bukaresti törvényszék) helyt adott az Asociația Radiourilor Locale și Regionale (helyi és regionális rádiók szövetsége; a továbbiakban: ARLR) eljárásba történő beavatkozás iránti kérelmének, amelyben az megjegyezte, hogy a műsorszolgáltatókról szóló régi törvényben előírt minimum díjazás különösen a helyi jellegű kis rádiók esetében jelent nagy terhet. Az ARLR kezdettől fogva az átalánydíjazás eltörléséért küzdött amiatt, hogy annak adóztatása ellentétes a 2014/26 irányelv 16. cikkének (2) bekezdésével, amelynek értelmében a díjazáshoz való jogoknak észszerűeknek kell lenniük e jogok gyakorlásának gazdasági értékéhez képest.
- 5 A Tribunalul București (bukaresti törvényszék) előtt folyamatban lévő eljárás keretében készített könyvvizsgálói jelentésben a minimum díjazás alkalmazásának mellőzése esetére 16,13 RON (héát is tartalmazó) díjkülönbözet és 70,68 RON összegű késedelmi kamat, míg a minimum átalánydíjazásra vonatkozó szabályok alkalmazásának alternatív esetére pedig 14 707,51 RON (héát is tartalmazó) díjkülönbözet és 8 019,56 RON összegű késedelmi kamat nyert megállapítást.
- 6 A Tribunalul București (bukaresti törvényszék) 2022. január 28-i ítéletével megállapította, hogy a százalékos díjazás alkalmazandó, és hogy a minimum átalánydíjazás a szóban forgó időszakban már nem volt hatályban. Következésképpen részben helyt adott a keresetnek, és arra kötelezte a DADA Music SRL-t, hogy fizessen meg az UPFR részére 16,13 RON (héát is tartalmazó) díjkülönbözetet és 70,68 RON késedelmi kamatot. A Tribunalul București (bukaresti törvényszék) lényegében a szerzői és szomszédos jogokról szóló

8/1996. sz. törvény 164. cikke (2) bekezdésének, valamint a 74/2018. sz. törvény II. cikkének alkalmazandóságát állapította meg.

- 7 Az UPFR ezen ítélet ellen fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, amelyben arra hivatkozott, hogy a 74/2018. sz. törvény II. cikkében foglalt rendelkezések kizárólag új módszertan egyeztetése keretében alkalmazandók, eközben pedig a Díjazási módszertan rendelkezései továbbra is hatályosak.
- 8 Megjegyzendő, hogy 2020. január 7-én a román szerzői jogi hivatal által az UPFR-rel szemben elrendelt közigazgatási intézkedéseket követően a DADA Music SRL új felhasználási szerződést kötött az UPFR-rel (amely szerződés azonban nem vonatkozik az eljárás tárgyát képező időszakra), amelyben minimum átalánydíjazás már nem, kizárólag százalékos arányok szerepelnek.
- 9 Az UPFR a rádióadóktól származó (bejelentett) bevételek elégtelensége miatt lényegében gyakran a Díjazási módszertanban előírt minimum díjazás megfizetését kérte, illetve követelte a rádióadóktól. Az ORDA határozatot hozott, amellyel arra kötelezte az UPFR-t, hogy hagyjon fel a minimum átalánydíjak beszedésével. Az UPFR e határozat ellen keresetet nyújtott be a közigazgatási bírósághoz. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélőszék, Románia) 2022. május 6-án elutasította e közigazgatási keresetet, és megerősítette a 74/2018. sz. törvény II. cikke rendelkezéseinek a DADA Music SRL által támogatott és a Tribunalul București (bukaresti törvényszék) által a jogorvoslattal megtámadott ítélet révén elfogadott értelmezését. A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy e határozat az alapeljárás szempontjából releváns lehet, mivel az UPFR-re nézve jogerőre emelkedett, így ez utóbbi az ORDA-val fennálló közigazgatási jogviszonyaiban köteles felhagyni a minimum átalánydíjak beszedésével.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 10 Az UPFR lényegében azt állította, hogy a 74/2018. sz. törvény II. cikkének olyan értelmezése, amely szerint az az alapeljárásra azonnal alkalmazandó, ellentétes a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével és a 2014/26 irányelv 16. cikkének (2) bekezdésével. Az UPFR úgy véli, hogy a 2006/116/EK irányelv és a 2014/26/EU irányelv, valamint a Szellemi Tulajdon Világszervezete előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződésének 15. cikke nem zárja ki a minimum átalánydíjazás megállapításának lehetőségét, és azokkal ellentétes, ha a nemzeti jogalkotó beavatkozik az ilyen minimum díjazást előíró, hatályos módszertan végrehajtásába.
- 11 A DADA Music SRL úgy véli, hogy a közös jogkezelő szervezeteknek fizetendő minimum díjazás a 74/2018. sz. törvény II. cikke révén már nem alkalmazandó, és hogy e cikk azonnal alkalmazandó, így csak a százalékban meghatározott díjakat kell megfizetnie.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 12 A nemzeti bírósági gyakorlatban egyes korábbi ügyekben a helyi rádióadó (post radio local) fogalmának jelentését illetően eltérő értelmezések alakultak ki. Az UPFR ezekben az ügyekben arra az álláspontra helyezkedett, hogy minden egyes helyi rádióállomás (emițător local) különálló helyi rádióadónak minősül, mivel e helyi rádióállomások új közönség számára teszik hozzáférhetővé a rádióadó műsorait. Egy másik érv azon alapult, hogy a helyi szinten sugárzott reklámok olykor eltérnek egymástól. Ezek az állítások – amelyeket néha a nemzeti bíróságok is elfogadtak – konkrétan ahhoz vezettek, hogy egyes minimum díjakat nagy összegben állapítottak meg, amelyeket a helyi tevékenységet gyakran szerény gazdasági eredményekkel folytató műsorszolgáltatók nagy tehernek tekintettek. Az ismertetett körülmények a szerzői és szomszédos jogokról szóló 8/1996. sz. törvénynek a 74/2018. sz. törvény II. cikkével történő módosításához vezettek.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság előjáróban úgy ítéli meg, hogy a 74/2018. sz. törvény II. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a Díjazási módszertan 6. pontjában foglalt rendelkezések joghatása az említett cikkben előírt határidőre már megszűnt, így a DADA Music SRL-nek az eljárás tárgyát képező időszakban nem minimum díjazást, hanem kizárólag a ténylegesen megszerzett jövedelemtől függő díjazást kellett megfizetnie.
- 14 A Curtea de Apel București (bukaresti ítéltábla) szerint egyértelmű és nem vitatott, hogy a 2006/115 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése és a 2014/26 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének második albekezdése nem zárja ki minimum átalánydíjazás megállapítását, amennyiben e díjazás összege nem túlzott, és nem jelent nagy terhet a felhasználók (műsorszolgáltatók) számára. A Díjazási módszertan által meghatározott minimum díjazás főszabály szerint megfelelt az uniós jog követelményeinek.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztett első kérdést illetően rámutat arra, hogy az értelmezni kért uniós jogi rendelkezések értelmében a hangfelvétel-előállítókat megillető díjazásnak megfelelőnek és észszerűnek kell lennie. Mindazonáltal ezek az irányelvek a nemzeti jogalkotóra bízzák olyan mechanizmusok előírását, amelyek révén konkretizálódik az előírányzott értelemben vett megfelelő díjazás. Ebből a szempontból a releváns rendelkezések és a preambulumban szereplő magyarázó preambulumbekzdések nem tartalmaznak olyan elemet, amely indokolná azt az értelmezést, amely szerint kötelező lenne (minimum) átalánydíjazást előírni. Következésképpen erre a kérdésre nemleges választ kell adni.
- 16 A Curtea de Apel București (bukaresti ítéltábla) előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéssel kapcsolatos álláspontja árnyaltabb. Emlékeztet arra, hogy a Díjazás módszertan százalékos díjazást ír elő, de minimum átalányösszegeket is arra az esetre, ha a felhasználó nem érne el gazdasági eredményt, vagy egyéb körülmények miatt gazdasági előnyök nélkül végezné a

műsorszolgáltatási tevékenységet. Úgy ítéli meg, hogy az említett módszertan által létrehozott rendszert egységes egésznek kell tekinteni, és mivel előre látható volt, hogy a nemzeti jogalkotó már nem fogja lehetővé tenni a minimum díjazás kikötését, előfordulhatott, hogy a díjazás százalékos mértékére és/vagy a számítási alapra vonatkozó rendelkezések – éppen a szomszédos jogok jogosultjainak járó megfelelő díjazás biztosítása érdekében – eltérőek voltak.

- 17 Márpedig a nemzeti jogalkotó a 74/2018. sz. törvény II. cikkével a díjazási rendszer egyik összetevőjét úgy fosztotta meg azonnal a hatályától, hogy nem módosította a díjazás meghatározásának szempontjait, és nem írt elő maximum határidőt írt a méltányos díjazás kiszámítására irányuló új megállapodások (módszertanok) egyeztetésére, így anélkül módosította a 74/2018. sz. törvényt megelőző rendszert a műsorszolgáltatók javára, hogy létezne olyan koherens rendszer, amely biztosítaná, hogy a hangfelvétel-előállítóknak járó díjazás észszerű legyen ez utóbbiak számára is, de ne [minősüljön] jelentéktelen, alacsonyabb [díjazásnak]. A jelenlegi helyzetben ezen kívül előre látható, hogy a felhasználók nem fognak nagyon lelkesedni egy új módszertan egyeztetése iránt, mivel a jelenleg hatályos módszertan kedvező.
- 18 A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla) az UPFR által ismertetett és a műsorszolgáltatók által 2022-ben fizetett díjak (egyesek legfeljebb 600 RON összegnek megfelelő negyedéves díjazást, míg mások több tízezer vagy több százezer RON összegnek megfelelő, jelentős mértékű díjazást fizettek) közötti jelentős eltéréseket mutató ügyeket illetően megjegyzi, hogy a jelenlegi rendszerben előfordulhat, hogy egyes műsorszolgáltatók jelentéktelen díjazást fizetnek, ami valószínűleg megfelel a felhasználás gazdasági értékének (amely lehet nonprofit jellegű vagy nagyon alacsony nyereséggel járó), azonban kétséges, hogy az a kezelt jogok gazdasági értékének is megfelel-e.
- 19 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság szerint a módszertan olyan normatív jogi aktushoz hasonló joghatásokat vált ki, amely *erga omnes* hatállyal érvényesíthető valamennyi jogosult és az adott ágazat felhasználói vonatkozásában, és elismerendő a jogalkotó számára az a jog, hogy általános szakpolitikai okokból az érvényes módszertanra vonatkozóan is azonnal alkalmazandó rendelkezések révén avatkozzon be. Nem tekinthető tehát úgy, hogy az uniós jogi rendelkezésekkel főszabály szerint ellentétes lenne a 74/2018. sz. törvény II. cikkében szereplőhöz hasonló olyan jogszabályi rendelkezés, amely azonnali hatállyal alkalmazhatatlannak nyilvánítja a minimum (átalány)díjakat.
- 20 A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla) az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdést illetően kiemeli annak fontosságát, hogy a jogosultak számára olyan díjazást állapítsanak meg, amely nem jelentéktelen, mivel az ilyen helyzet konkrétan a magánérdek körében történő kisajátítással lenne egyenértékű, ami sértené az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikkében foglalt rendelkezéseket. A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla) úgy ítéli meg, hogy mivel a nemzeti bíróságoknak az uniós irányelvek átültetése céljából elfogadott nemzeti szabályozást úgy kell

értelmezniük, hogy biztosítsa azok hatékony érvényesülését, el kellene ismerni a szóban forgó bíróságok annak megvizsgálására vonatkozó hatáskörét, hogy a százalékos díjazás egyrészt a jogosultak, másrészt a felhasználók vonatkozásában méltányos és észszerű-e, vagy épp ellenkezőleg, nyilvánvalóan jelentéktelene vagy – adott esetben – nyilvánvalóan túlzott mértékű.

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság ebből a szempontból annak megállapítását kéri, hogy melyek azok a szempontok, amelyeket az ilyen értékelés során alkalmazni lehet, tekintettel arra, hogy e szempontok nem nemzeti jogkérdésnek, hanem mindenekelőtt uniós jogkérdésnek minősülnek, mivel az irányelveket egységesen kell értelmezni és alkalmazni. Hasonlóképpen, ha megállapítást nyerne, hogy a nemzeti jogszabály révén fizetendő díjazás jelentéktelen, kérdésként vetődik fel, hogy a nemzeti bíróság jogosult, sőt köteles-e a bejelentett bevételektől eltérő szempontokat alkalmazni.
- 22 A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla) végül megjegyzi, hogy a Bíróság Francovich és Bonifaci kontra Olaszország ítélete szerint valamely helytelenül átültetett irányelv a magánszemélyek jogviszonyaiban *contra legem* nem alkalmazható, ez azonban legalább két okból sem vonja maga után a kereset elfogadhatatlanságát (az ARLR állítása szerint). Először is, a nemzeti bíróság feladata, hogy nem kizárólag a valamely irányelvet átültető nemzeti rendelkezéseket, hanem a nemzeti jogszabályok összességét oly módon értelmezze, amely a magánszemélyek jogviszonyaiban is biztosítja az uniós jog előírásainak teljes körű tiszteletben tartását (hatékony érvényesülés) (lásd ebben az értelemben a Bíróság Pfeiffer és társai ítéletét). Márpedig, amint az az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésből is kitűnik, a nemzeti bíróság az uniós jog kötelező szabályainak megfelelő eredmény biztosításához sajátos eszközökkel rendelkezik. Másodszor, ha a nemzeti jogot nem lehet úgy értelmezni, hogy az az uniós jog kötelező szabályainak alkalmazását eredményezze azok megsértése nélkül, a sérelmet szenvedő egyén az állammal szemben kártérítési igénnyel rendelkezhet (lásd ebben az értelemben a Francovich és Bonifaci kontra Olaszország ítéletét). Ezeket az elveket a közelmúltban a Bíróság a Thelen Technopark Berlin ítéletben is megerősítette.